

Çin, Avustralya, Rusya ve Arjantin Eğitim Yönetimi Sistemlerinin Karşılaştırılması

Bertan AKYOL¹, Neşem ERKOÇ² ve Altan ÖZTABAN³

Öz

Bu çalışmada Çin, Avustralya, Rusya ve Arjantin'deki eğitim yönetimi sistemlerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma kapsamında, Çin, Avustralya, Rusya ve Arjantin eğitim yönetimi uygulamaları sistem yaklaşımı çerçevesinde ele alınmıştır. Ülkelerin seçiminde PISA 2018 sonuçları ve 2020 İnsani Gelişmişlik Endeksi kriter olarak belirlenmiştir. Araştırma nitel araştırma yönteminden bütüncül çoklu durum araştırması desenine uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Verilerin elde edilmesinde nitel veri toplama yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Veriler ile ilgili dokümanlar toplandıktan sonra okunup analiz edilerek sistem yaklaşımının başlıkları altında kategorilere ayrılmışlardır. Sonrasında her bir kategori ülkeler bazında yeniden düzenlenmiş ve araştırma bulgularına ulaşılmıştır. Araştırmada kullanılan sistem yaklaşımının ölçütlerine göre ülkeler; eğitim finansmanı, öğretmen ve yönetici seçme yetiştirme ve eğitim yönetimi stratejisi girdi; ülkenin demografik, coğrafi özellikleri, eğitim felsefesi ve eğitim modeli çevre; ülkenin eğitim sistemi ve eğitim göstergeleri süreç; okul yöneticilerinin memnuniyeti ve kariyer planlaması çıktı kategorisi başlıkları altında ele alınmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda Çin, Avustralya, Rusya ve Arjantin'in eğitim sistemleri sistem yaklaşımının girdi, süreç, çevre ve çıktı boyutlarında karşılaştırılmış, benzerlikler ve farklılıklar ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türk Eğitim Sistemi, Sistem Yaklaşımı, Çin, Avustralya, Rusya, Arjantin.

Comparison of Education Management Systems of China, Australia, Russia and Argentina

Abstract

This study is aimed to comparatively examine the education management systems in China, Australia, Russia and Argentina. Within the scope of this research, education management practices in China, Australia, Russia and Argentina are discussed within the framework of the system approach. PISA 2018 results and 2020 Human Development Index were determined as criteria in the selection of countries. The research was carried out in accordance with the holistic multiple case research design from the qualitative research method. Document analysis, one of the qualitative data collection methods, was used to obtain the data. After the documents related to the data were collected, they were read, analyzed and categorized under the headings of the system approach. Afterwards, each category was rearranged on the basis of countries and research findings were reached. According to the criteria of the system approach used in the research, countries; education financing, teacher and administrator selection, training and education management strategy; country's demographic, geographical features, education philosophy and education model; country's education system and education indicators process; satisfaction of school administrators and career planning are discussed under the output category. In line with the data obtained from the research, the education systems of China, Australia, Russia and Argentina were compared in the input, process, environment and output dimensions of the system approach, and similarities and differences were revealed.

Keywords: Turkish Education System, System Approach, China, Australia, Russia, Argentina.

Atıf İçin / Please Cite As:

Akyol, B., Erkoç, N. ve Öztaban, Ö.(2024). Çin, Avustralya, Rusya ve Arjantin eğitim yönetimi sistemlerinin karşılaştırılması. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(1), 16-30. doi:10.33206/mjss.1296390

Geliş Tarihi / Received Date: 12.05.2023

Kabul Tarihi / Accepted Date: 25.09.2023

¹ Doç. Dr. - Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkiye, bertan.akyol@adu.edu.tr,

 ORCID: 0000-0002-1513-1885

² Öğretmen - Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye, nesem_b@hotmail.com,

 ORCID: 0000-0003-1816-1630

³ Sorumlu yazar, Öğretmen - MEB, Türkiye, oztaban@gmail.com,

 ORCID: 0000-0001-9045-0248

Giriş

Dünya ülkelerindeki gelişmişliği gösteren en önemli gösterge olan eğitim bireylerin; sosyal adalet, özgürlük ve eşitlik gibi kavramları hayatına uygulamasını ve eşitsizliğe karşı çıkmalarını, yeni şeyleri keşfetmeyi ve dünya ile olumlu ilişkiler kurabilmelerini sağlayan en etkili dönüşüm aracı ve üst yapı kurumudur. Eğitim sistemlerini sadece kurum bazında değil temel faktörlerin yanı sıra sosyal ve siyasal yapı da dahil olmak üzere çok boyutlu bir yaklaşımla incelemek gerekmektedir (Cramer ve Browne, 1965; King, 1979).

Karşılaştırmalı eğitim; sosyal, politik ve kültürel açıdan eğitimi etkileyen faktörleri tespit eden ufuk açıcı bir çalışmalar bütünüdür. Burada amaç, eğitim sistemlerini farklı yönlerden karşılaştırıp teorik ve pratik benzerliklerini ortaya koymaktır (Arastaman, 2021). Yerel ve küresel düzeyde yaşanan sorunlara daha geniş bir perspektiften bakılmasına yardımcı olan karşılaştırmalı eğitim disiplinine göre ülkelerin eğitim sistemlerini incelerken belirli kriterler göz önünde bulundurulmalıdır. Alanyazında uluslararası ölçütlere ya da öğretmen yetiştirme, eğitim modelleri gibi spesifik konulara göre ülkelerin incelendiği görülmektedir. Tüm kriterler göz önüne alındığında ve eğitimin özü itibarı ile açık sistem özelliği göstermesi nedeniyle ülkeleri incelemek için sistem yaklaşımını kullanmak akılcı bir yol olabilir. Eğitim sistemi sistem yaklaşımının ön gördüğü sistemlerden olan açık sistem özelliklerindedir. Eğitim sisteminde eğitim finansmanı, öğretmen ve yönetici seçme yetiştirme ve eğitim yönetimi stratejisi girdi; ülkenin demografik, coğrafik özellikleri, eğitim felsefesi ve eğitim modeli çevre; ülkenin eğitim sistemi ve eğitim göstergeleri süreç; okul yöneticilerinin memnuniyeti ve kariyer planlaması çıktı olarak incelenebilir (Akyol ve Yeşilbaş Özenç, 2023).

Okul yöneticiliğinin beklentileri gerçekleştirebilmesi için siyasal, kültürel, iktisadi ve hukuksal temellerin atılmış olması gerekmektedir. Beklentiler okulla sınırlı kalmayacak düzeyde toplumların geleceğinin oluşturulması ve gelecek kaygısının azaltılması ile ilgilidir. Bu nedenle yönetici yetiştirme ve geliştirme eğitim sisteminin başarısında dolayısıyla toplum refahının oluşmasında gereklilik arz eden bir konumdadır (Cemaloğlu ve Gülcan, 2018: s.147). Okul yöneticileri eğitim kurumları için gerekli insan ve ekonomik kaynakların oluşturulması ve etkin kullanımı ile eğitimden en iyi verimin alınmasından sorumludur (Şişman, 2020: s. 131-132).

Eğitim sistemi içinde öğretmenlerin, mesleki bilgi, alan bilgisi ve sınıf yönetimi ile ilgili konularda yeterli, iletişim açısından kuvvetli, güvenilir, esnek ve güdüleyici olması beklenmektedir (Cruickshank, Jenkins ve Metcalf, 2009). Öğretmenlerin bu yeterliliklere sahip olması için donanımlı bir eğitim sürecinden geçmesi ve geliştirme süreçlerinin devamlılığı sağlanmalıdır. Öğretmenler için standartlar çağa uygun olarak güncel tutulmalı, öğretmen yetiştirme ve mesleki gelişim programları öğretmenleri güçlendirici ve öğretmenlerin niteliğini artırıcı yönde olmalıdır (Bullough, 2014).

Eğitim felsefesi, eğitimin asıl amacının ne olduğunu açıklamaya çalışmaktadır. Toplumsallaşmanın sonucu olarak ortaya çıkan eğitim sisteminde toplumların beklentilerine uygun politikalar uygulanmaya çalışılmaktadır. Eğitim politikaları ve eğitim sistemi içerisinde bilgeye nasıl ulaşıldığı eğitim felsefesi bakış açısından incelenmektedir (Ergün, 2009: s. 5). Eğitim felsefesi eğitimin hedefleri ve amaçları nedir, kimler eğitim almalıdır, eğitim alan bir özne midir yoksa bilgi aktarımı yapılan bir nesne midir, eğitimcinin eğitim alan karşısındaki var oluşu nasıl tanımlanır gibi temel soruların tartışılmasına yöneliktir (Tunç, Özsoy ve Ünal, 2010: s. 47).

Eğitim sistemlerinin daha iyi bir noktaya ulaşması için yapılan fikirsel tartışmalar sonucu farklı eğitim modelleri oluşturulmuştur. Eğitim modelleri ihtiyaçlara göre hazırlanmış eğitim programlarını içerir. Eğitim programları eğitim modelinin oluşturduğu standartlara göre şekillenir. Eğitim programları amaçlar doğrultusunda öğrencilerin yetiştirilmesinde materyal geliştirme, yöntem belirleme ve ölçme değerlendirme gibi fonksiyonların yerine getirilmesi için oluşturulur (Tekin ve Odabaşı, 2014).

Okul yöneticilerinin değişen koşullara uygun davranmasını ve kararlar almasını sağlamak için yönetici niteliklerinin sürekli sorgulandığı ve yöneticilerin eksikliklerin giderildiği bir planlama içinde olunmalıdır (Çetin ve Yalçın, 2003). Bunun için okul yöneticilerinin seçilmesinden başlamak üzere yer değiştirmesi, yükselmesi gibi konuların bir kariyer planlaması içinde değerlendirilip uygulanması gerekmektedir. Yöneticilerin birçoğu da kariyer planlaması içinde gelecekteki yerini görmek istemektedir (Day ve Bakioglu, 1996; Kremer-Hayon ve Fessler, 1992).

Bu araştırma kapsamında, Çin, Avustralya, Rusya ve Arjantin eğitim yönetimi uygulamaları sistem yaklaşımı çerçevesinde ele alınmıştır. Ülkelerin seçiminde PISA 2018 sonuçları ve 2020 İnsani Gelişmişlik Endeksi kriter olarak belirlenmiştir.

Tablo 1. *Çin, Avustralya, Rusya ve Arjantin'in PISA 2018 ve 2020 İnsani Gelişmişlik Endeksine Göre Sıralaması*

<i>Ülkeler</i>	<i>2020 İnsani Gelişmişlik Endeksi</i>	<i>PISA 2018 Matematik</i>	<i>PISA 2018 Fen Bilimleri</i>	<i>PISA 2018 Okuma</i>
ÇİN	85.-Yüksek	1.	1.	1.
AVUSTRALYA	8.- Çok Yüksek	30.	18.	17.
RUSYA	52.-Çok Yüksek	31.	34.	32.
ARJANTIN	46.- Çok Yüksek	72.	79.	64.

Tablo 1 incelendiğinde ilk Çin'in İnsani gelişmişlik endeksine göre 189 ülke arasında 85. sırada olup yüksek insani gelişmişlik sınıfında olduğu görülmektedir. PISA 2018 sonuçlarına bakıldığında ise Çin fen bilimlerinde, matematik ve okuma testlerinde 78 ülkeyi geride bırakarak 1. olmuştur. Avustralya 189 ülke arasında 8. sırada olup çok yüksek insani gelişmişlik sınıfındadır. PISA 2018 sonuçları incelendiğinde matematikte 79 ülke arasında 30., fen bilimlerinde 79 ülke arasında 18. ve okumada 78 ülke arasında 17. olmuştur. İncelenecek bir diğer ülke olan Rusya 189 ülke arasında 52. sırada olup çok yüksek insani gelişmişlik sınıfındadır. PISA 2018 sonuçları incelendiğinde matematikte 79 ülke arasında 31., fen bilimlerinde 79 ülke arasında 34. ve okumada 78 ülke arasında 32. olmuştur. Arjantin ise 189 ülke arasında 46. sırada olup çok yüksek insani gelişmişlik sınıfındadır. PISA 2018 sonuçları incelendiğinde matematikte 79 ülke arasında 72., fen bilimlerinde 79 ülke arasında 66. ve okumada 78 ülke arasında 64. sıradadır. Bu bilgilerin doğrultusunda araştırmanın amacı, Çin, Avustralya, Rusya ve Arjantin eğitim yönetimi uygulamalarını sistem yaklaşımı çerçevesinde analiz etmektir.

Yöntem

Araştırma yorumsamacı paradigmanın temel alındığı nitel araştırma yöntemi ile tasarlanmış olup bütüncül çoklu durum araştırması deseni işe koşulmuştur (Yıldırım ve Şimşek, 2021; Yin, 2003). Veriler doküman incelemesi ile toplanmış ve analiz edilerek sistem yaklaşımının başlıkları altında kategorilere ayrılmışlardır. Sonrasında her bir kategori ülkeler bazında yeniden düzenlenmiş; araştırma bulgularına ulaşılmıştır. Araştırmada kullanılan sistem yaklaşımının ölçütlerine göre ülkeler; eğitim finansmanı, öğretmen ve yönetici seçme yetiştirme ve eğitim yönetimi stratejisi girdi; ülkenin demografik, coğrafi özellikleri, eğitim felsefesi ve eğitim modeli çevre; ülkenin eğitim sistemi ve eğitim göstergeleri süreç; okul yöneticilerinin memnuniyeti ve kariyer planlaması çıktı kategorisi başlıkları altında ele alınmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda Çin, Avustralya, Rusya ve Arjantin'in eğitim sistemleri sistem yaklaşımının girdi, süreç, çevre ve çıktı boyutlarında karşılaştırılmış, benzerlikler ve farklılıklar ortaya konulmuştur.

Bulgular

Girdi Boyutu

Araştırmanın girdi boyutu Çin, Avustralya, Rusya ve Arjantin'in eğitim yönetimi uygulamaları okul yöneticilerinin eğitimi, seçimi, yetiştirilmesi ve değerlendirilmesi, eğitim yönetimi stratejisi, eğitim finansmanı ve öğretmen yetiştirme ve seçimi başlıkları altında incelenmiştir.

Okul Yöneticilerinin Eğitimi, Seçimi, Yetiştirilmesi ve Değerlendirilmesi

Çin'de görev yapan okul yöneticilerinin eğitimi ile ilgili politikaların geliştirilmesinde yerel ve merkezi hükümetlerin katkısı bulunmaktadır. Bu politikalardan kaynaklı olarak üniversitelerin okul yöneticisi eğitiminde akademik destek sağladığı görülmektedir (Chu ve Yang, 2009). Okul yöneticilerinin yetiştirilmesine yönelik olarak üç farklı program yürütülmektedir. Yeni yönetici olanlar için 300 saatlik temel bilgi ve yeteneklerin geliştirilmesine yönelik yeterlilik eğitimi verilmekte ve yöneticiler eğitim sonunda sundukları yazılı bir rapordan başarılı sayılırsa sertifika sahibi olmaktadır. Sertifika sahibi olan yöneticiler içinde 5 yıl içinde toplam 240 saatlik iyileştirme eğitimleri verilmektedir. İyi performans sergilemiş olan okul yöneticileri için ileri eğitim seminerleri verilmekte, yöneticilerin üniversite kampüsünde bir ay süresince yaşamaları teşvik edilmektedir. İleri eğitim seminerlerinde yöneticiler kampüs içinde derslere katılır ve yerel okul ziyaretleri gerçekleştirir (Yan ve Ehrich, 2009).

1990'lı yıllarda Avusturalya'da eğitim sisteminde değişikliğe gidilmiş, İngiltere'nin eğitim sistemi örnek alınarak okul yönetimi ve liderlik anlayışında güncellemeler yapılmıştır. Okullarda yerelleşmenin önem kazanmasıyla birlikte 1992 yılında ortak standartların belirlendiği ulusal düzeyde yönetici yetiştirme projesi uygulanmaya başlamıştır. Bu programla birlikte okul yöneticilerinin sahip olması gereken nitelikler belirlenmiştir. 1993 yılında kurulan Avustralya Okul Yöneticileri Mesleki Gelişim Konseyi ve Avustralya Eğitim Liderliği Konseyi okul yöneticilerinin hizmet içi eğitimleri ve gelişimleri için çeşitli projeler oluşturmuştur. 2001 yılında kurulan Öğretmen Kalitesi ve Eğitim Liderliği Komitesi de okul yöneticilerinin yetiştirilmesinde önemli bir yere sahiptir. Batı Avustralya Liderlik Merkezi tarafından oluşturulan program ile okul yöneticilerinin performans standartları belirlenmiş ve verilen eğitimler ile pek çok öğretmene yöneticilik sertifikası verilmiştir (Savaş, 2019).

Rusya eğitim sisteminde okul yöneticileri için seçim, eğitim, atama ve mesleki gelişim gibi konularda sistemli bir çalışma bulunmamaktadır. Yöneticiler öğretimsel liderlik yapmaktan çok öğretmenlere pedagojik anlamda destek veren bir rodedir. Okulların yönetimi yöneticilerin kendini geliştirme çabasına ve zaman içinde edindiği tecrübelerle göre şekillenmektedir (Federal Yasa, 2013).

Arjantin'de devlet tarafından okul müdürleri için sunulan özel eğitim olanakları az olmakla birlikte öğretmenlik rolü ile yönetim rolü arasında pratikte hiçbir ayırım yoktur. Ülkede yöneticilerin çalışmalarını düzenleyen başlıca düzenlemeler, Yargı Tüzükleri ve Okul Yönetmeliğidir. Arjantin'de okul müdürü olabilmek için öğretmenlik mesleğinde en az beş yıllık bir kıdeme sahip olmak, en az beş yıl süreyle, seçilen merkezin sunduğu öğretilerden herhangi birinde doğrudan devlet memuru olarak ders vermiş olmak, Eğitim, Kültür ve Spor Bakanlığı veya Özerk Toplulukların eğitim idareleri tarafından verilen, yönetim işlevinin geliştirilmesi üzerine bir eğitim kursunu geçen akreditasyon sertifikasına sahip olmak ve yönetim projesi sunmak gibi şartlar aranmaktadır (Romero ve Krichesky, 2019).

Eğitim Yönetimi Stratejisi

Eğitim yapılanması açısından Çin'de il düzeyinde eğitimden sorumlu olan komisyonlar ve bölümler bulunmaktadır. İlçe düzeyinde ise eğitim büroları ile eğitim faaliyetleri düzenlenmektedir. Eğitim bakanlığı tarafından ortaya koyulan politikalar ve düzenlemeler yerel eğitim kurumlarını ve bakanlığa bağlı olan üniversitelerin yapısını ve işleyişini belirtmektedir (OECD, 2016). İl düzeyinde halk hükümetleri ve eğitim büroları okul öncesinden yükseköğretime kadar tüm kademelerde eğitim ve öğretimle ilgili işleri yürütmektedir (Lofstedt, 1984).

Avustralya'da eğitim politikalarının belirlenmesinde ve eğitim yatırımlarında lider rolü hükümet üstlenmiştir. Ancak eyalet ve bölge bazında yerel otoriteler ve okullar, eğitim politikalarının önemli bir temsilcisi olarak görülmektedir (Yalçınkaya, 1991).

Rusya'da ulusal düzeyde eğitim sorumlusu Rusya Federal Yönetimi Eğitim Bakanlığı ve Bilim Bakanlığı'dır. Eğitim kurumlarının yönetimi Federal Yönetim, Bölgesel Yönetim ve Yerel Yönetim etkisindedir (Çelik, 2017). Eğitim reformları kapsamında 2017 yılında Psikoloji ve Eğitim Enstitüsü'nde kurulan Pedagoji yüksek lisans programları merkezi önemli bir gelişme olarak kabul edilmektedir. Oluşturulan bu merkez ortak sorumluluk oluşturmakta ayrıca bireylerin ihtiyaçlarına uygun eğitim almalarına, eğitim programlarında esneklik olmasına ve kalite kontrol denetimleri ile eğitimlerin iyileştirilmesine olanak sağlamaktadır (Valeeva ve Gafurov, 2017).

Arjantin, Latin Amerika'daki en merkezi olmayan eğitim sistemlerinden birine sahiptir. Ülke, 23 eyaletten ve kendi kendini yöneten Buenos Aires Özerk Şehri'nden oluşan bir federasyon olarak oluşturulmuştur. Sorumluluk federal hükümettedir. Federal hükümet eğitim paktı oluşturmuş ve tüm yasalar, kararname ve yerel kararlar ile eğitim kurumlarının yetkileri belirlenmiştir (Acuner, 1991).

Eğitim Finansmanı

Çin Eğitim finansmanın büyük bölümü yerel kaynaklardan karşılanmaktadır. İlçe ve kasabalarda oluşturulan kurullara eğitime kaynak sağlanması için yükümlülükler getirilmiştir. Eğitim finansmanı ile ilgili yerel yönetimlere ve aktörlere sorumluluk verilmesi kişilerin eğitim konusunda destekleyici olmasını sağlamaktadır. Bu yaklaşım ile Çin de özellikle temel eğitimde erişim konusunda başarı sağlamıştır (Huang, McCarty ve Tausun, 2010). Çin hükümeti zorunlu eğitimin finansmanı ile ilgili reform yapmış olsa da farklı eyaletlerde eğitim finansmanı eşitsizliğinin sürmesi toplum ve akademisyenler açısından önemli bir sorun olarak görülmektedir (Wang, 2014).

Çin’de zorunlu eğitimde merkezi yönetimin payı olsa da eğitime ayrılan kaynakların büyük bir kısmı bölgesel ve belediye yönetimleri tarafından karşılanmaktadır. Yükseköğretimde ise eğitim finansmanını yüksek oranda merkez ve eyalet yönetimleri üstlenmektedir. Mesleki eğitim ve yaygın eğitim faaliyetleri sanayi şirketleri ve kamu kuruluşları tarafından desteklenmektedir (Coşkun ve Çelikten, 2020). Merkezi yönetim bölgesel olarak düşük gelire sahip olan yerlerde beslenme için ayrıca kaynak ayırmaktadır. Mesleki eğitim geliştirilmesi için merkezi yönetim öğretmen ihtiyaçlarının karşılanması ve öğretmenlerin gelişimi için kaynak sağlamakta ve meslek okullarına öğrenci gönderen kırsal kesim ailelerini maddi olarak desteklemektedir (UNESCO, 2022b).

Avustralya’da eğitimin yönetim ve finansmanı Avustralya Hükümeti ile eyalet ve bölge yönetimleri arasında paylaşılmaktadır. Devlet ve hükümet dışı okullar olmak üzere iki kategorili okullar olduğu Avustralya’da devlet okulları, eyalet veya bölge tarafından işletilmekte iken; hükümet dışı okullar, devlet dairesi veya kurumları tarafından işletilmeyen okullardır. Devlet dışı okullar, Katolik okulları veya bağımsız olarak gruplandırılmıştır. Devlet okullarında finansmanı sağlama görevi Avustralya Hükümeti ve Eyalet yönetimlerindedir Eğitim devlet tarafından finanse edilmektedir. Okul yapımı için özel vergiler alınmaktadır (Australian Government, 2015; Aydoğan, 2020).

Eğitim finansmanı ile ilgili olarak Rusya’da kanunlar yükseköğretim kurumlarının devletten kaynaklar dışında gelir elde edebileceğini ve ticari faaliyette bulunabileceğini öngörmektedir. Devlet genel anlamda eğitimle ilgili harcamalarını ücretsiz zorunlu eğitim, orta ve mesleki orta eğitim ve yükseköğretim kurumlarına yapmaktadır (Memmedova Telci, 2018). Yükseköğretimde federal hükümet tarafından ayrılan ödenekle ile sağlanan finansman akademisyen ve personel ücretleri, fiziki bakım onarım, teknik yeterliliklerin geliştirilmesi için yeterli düzeyde değildir. Bu sebeple üniversiteler bağımsız olarak kaynak oluşturabilecekleri paralı eğitim ve benzeri faaliyetlerde bulunmaktadır (Şevçenko, 2013).

Arjantin’de Gayri Safi Yurtiçi Hasılanın (GSYH) %7’si, toplam hükümet harcamalarının %14’ü eğitime ayrılmaktadır. Eğitim seviyeleri içinde başlangıç seviyesine yapılan harcamalar %7, birincil seviyeye yapılan harcamalar %33, ikincil seviyeye yapılan harcamalar %39, üçüncül seviyeye yapılan harcamalar %22’dir. Öğrenci başına harcama 4000 dolar iken OECD ortalaması 9252 dolardır. Okul öncesinde öğrenci başına harcama 2500 dolar iken OECD ortalaması 6670 dolardır. Eğitimdeki harcamaların %90’ı personel maaşları iken %10’u diğer cari harcamalardır (UNESCO, 2022a).

Öğretmen Yetiştirme ve Seçimi

Çin’ de eğitim fakültelerinde ve 3 veya 4 yıllık eğitim veren öğretmen kolejleri aracılığıyla öğretmen yetiştirilmektedir (Keskinbıçak, 2015). Öğretmenlik mesleğinin nitelik kazanması için yapılan reformlar ile birlikte öğretmenlik için ulusal düzeyde yeterlilik sınavı getirilmiştir. Öğretmenlik diploması veya sertifikasına sahip olan kişiler öğretmenlik yapmak için bu sınava girmek zorundadır (OECD, 2016). Çin hükümeti 2010 yılında yürürlüğe koyduğu Ulusal Öğretmen Eğitimi Projesi ile öğretmen niteliklerinin artırılarak kırsal ve kentsel eğitimde gözlenen kalite farkının azaltılması hedeflenmektedir (MOE 2010). Bu kapsamda öğretmenlerin 5 yıllık süre içinde 360 saatlik eğitimlere katılması gerekmektedir (Liu, Liu, Chang ve Loyalka, 2016). Öğretmenlerin uzmanlığını arttırmak için öğretmen yetkinliklerinin geliştirilmesine dayanan ortak mesleki standartlar belirlenmektedir (EDB, 2008). Ulusal Öğretmen Eğitim Programı ile öğretmenlerin temel akademik dersler, sanat ve tarih gibi seçmeli dersler ile okul yöneticiliği hakkında dersler alması sağlanmaktadır (Liu v.d, 2016).

Avustralya’da öğretmen meslek kuruluşlarının etkisi son yıllarda artmış ve özellikle 1999 yılında hazırlanan “Öğretmenlik Mesleği Standartları Ulusal Çerçevesi” ile ulusal düzeyde öğretmen yetiştirme, öğretme ve öğrenmenin kalite ve standardının belirlenmesi amaçlanmıştır. Öğretmenlik mesleği ulusal, kariyer ve mesleki boyutlardan oluşmaktadır. Öğretmen olmak için eyalet ve bölgelerin çoğunda dört yıllık üniversite eğitimi azami temel öğretmen eğitimi unsuru olarak görülmektedir (Bolat, 2016). Öğretmen yetiştirme görevini üstlenen öğretmen kolejlerinin denetim ve yönetilmesi görevi Eğitim Dairelerine verilmiştir (Adıgüzel ve Ataman, 2019).

Rusya’da öğretmen yetiştirme üç tür eğitim kurumu tarafından verilmektedir. Bunlar pedagoji eğitimi veren kurumlar, pedagoji enstitüleri ve üniversitelerdir. Okul öncesi öğretmenleri, sınıf öğretmenleri ve 5. ile 9. sınıf arası ders verecek olan sanat, spor ve müzik öğretmenleri pedagoji eğitimi veren kurumlardan; ortaöğretim kurumlarında ders verecek öğretmenler pedagoji enstitülerinden mezun olmaktadır. Ayrıca üniversitelerde öğretmenlik programları açılmakta olup ülke genelinde görev yapan öğretmenlerin yaklaşık %20’si üniversite öğretmenlik programlarından mezundur (Memmedova Telci, 2018). Rusya’da öğretmen

olarak atanabilmek için öğretmenlik temel kriterleri atanma koşulları bulunmaktadır. Ayrıca öğretmen olarak atanabilmek için merkezi bir sınavı girip başarılı olması gerekmektedir (Altınbaş ve Yeşiltepe, 2016).

Arjantin’de öğretmenler, escuela yani öğretmen yetiştiren üniversitelerinden eğitim almaktadır. Teknik kurum ya da diğer üniversitelerden mezun alanlar sertifika olarak da öğretmen olabilmektedir. Yerel yetkililerin onaylamasından sonra öğretmen olarak göreve başlanmaktadır. Üniversitelerdeki eğitim programları ise genellikle beş yıl sürmekte ve kabul genellikle Bachiller’e dayanmaktadır. Lisans eğitiminde müfredat genel eğitim konularını, uzmanlık konularını ve pedagojik konuları içermektedir. Programın son yılında hizmet içi öğretmenlik stajı zorunludur (Aydoğan, 2020; Romero ve Krichesky, 2019).

Süreç

Araştırmanın süreç boyutu Çin, Avustralya, Rusya ve Arjantin’in eğitim yönetimi uygulamaları eğitim sistemi kademeleri ve eğitim göstergeleri başlıkları altında incelenmiştir.

Eğitim Sistemi Kademeleri

Çin’in Hong Kong eyaletinde 3-5 yaş aralığında olan öğrenciler için isteğe bağlı okul öncesi eğitim bulunmaktadır. Okul öncesi eğitime verilen önem artmakla birlikte ana okul yönetim yönetmeliği ve anaokulu öğretmen standartlarının yayınlanması ile okul öncesi eğitimde nitelik standartları oluşturulmak istenmektedir (OECD, 2016). Altı yaşında başlayan zorunlu eğitim uygulaması 9 yıl olup ilkokul ve ortaokulu kapsamaktadır. Eyaletler arası farklılık gösterse de genel olarak dokuz yıllık zorunlu eğitim altı yıl ilkokul üç yıl ortaokul şeklindedir. Merkezi yönetim tarafından 2009 yılından bu yana uygulanan yeni akademik yapıda öğrenciler altı yıllık ortaokul eğitimi alıp Ortaöğretim Mezuniyet Sınavı’ndan başarılı olup mezun olabilmektedir (The Government of Hong Kong Special Administrative Region, 2015). Çin’de farklı programlar uygulayan ortaöğretim okulları bulunmaktadır. Bu okullar; genel liseler, mesleki ve teknik eğitim veren liseler ve yetişkin liseleri olarak sınıflandırılmaktadır. Başarılı öğrencilerin kayıt olduğu “anahtar” liselerdir (OECD, 2016). Üst ortaöğretim genel anlamda üç yıllık sürelerden oluşmaktadır (UNESCO, 2011). Çin’de yükseköğretimde üniversiteler, enstitüler, yüksekokullara, tıp fakülteleri ve yetiştirme okulları bulunmaktadır. Lisans düzeyi eğitimler genel olarak 4 yıl bazı alanlarda 5 yıllık olup açık öğretim yoluyla da lisans mezunu olunmaktadır. Yüksek lisans ve doktora programları 2 ve 3 yıl olarak planlanmaktadır (Balcı ve Wu, 2011).

Federal bir devlet olan Avustralya’da zorunlu eğitim yaş aralığı 6 ile 15 arasındır ancak; Tazmanya bölgesinde, 6-16’dır. Avustralya’daki okul öncesi zorunlu eğitim kapsamında değildir ve tam olarak düzenlenmemiştir (Ahi ve Kildan, 2013). Altı yıllık ilköğretim basamağından sonraki ortaokul basamağı I ve II kademededen oluşmaktadır. Ortaokul eğitiminin ardından 6 yıl süren ortaöğretim basamağı bulunur. Ortaöğretimde okular; Genel Akademik Lise, Meslek Lisesi Kolejler ve çıraklık okullarından oluşmaktadır. Öğrenciler özellikle eğitimleri, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda alacağı dersleri seçmekte ve 10. sınıf sonunda seçeceği okula karar vermektedir. Sadece sınav notlarının değil; öğrencinin proje çalışmaları, grup çalışması, araştırmaları, sunumları, sınıf testleri ve katılımları da sistemde değerlendirilmektedir. Öğrenciler 12 yıllık eğitimlerinin ardından ise TAFE’ye (Teknik ve İleri Eğitim Kurumları) geçmektedir. Üniversite öncesi eğitim alacakları bu kurumlardaki eğitimlerine göre öğrenciler mesleki bir eğitim ya da üniversite eğitimi almaya hak kazanmaktadır (Eskioğlu, 2007). 12 yıllık zorunlu eğitim tamamlanmadan öğrencinin mesleki eğitim alması veya yüksekokullara geçmeleri mümkün değildir (Marmoah, Roslan, Chaeroh, Elite ve Fauziah, 2021). Avustralya’da Lisans eğitimi genel olarak 3-4 yıl sürmektedir. Finansmanı Avustralya Hükümetidir (Aydınalp, 2011). Ülkede yetişkin eğitime katılım yüksektir. Yetişkin eğitimi çoğunlukla kursiyerler tarafından karşılanmaktadır (Aydoğan, 2020).

Rusya’da farklı türde ve içerikte okul öncesi kurumları bulunmaktadır. 18 aylık doğum izni süresinde hizmet veren bebek programlarına talep düşüktür. 18 ay ile 36 aylık arası çocuklar için sunulan okul öncesi eğitimi daha çok çocukların bakımı ile ilgilidir (Bodrova ve Yudina, 2018). 3 ile 6-7 yaşındaki çocuklara yönelik olan anaokulları, beceri temelli ek anaokulları, önceliği bakım, iyileştirme ve rehabilitasyon olan anaokulları, birden fazla program uygulayan anaokulları ve tüm çocukların fiziksel ve psikolojik gelişimini destekleyen çocuk merkezleri okul öncesi eğitim kurumları olarak tanımlanmaktadır (Dertli, 2021). Rusya’da temel eğitim zorunlu ve 9 yıldır. Çocuklar 78 ay ve 96 ay aralığı içinde ilkokullara kayıt olmak durumundadır. İlkokula kayıta çocukların sağlık durumunu gösteren belge istenmektedir. Ebeveynin dilekçe vermesi durumunda çocuklarının daha erken ilkokul eğitimine başlama imkanı bulunmaktadır (Rusya Federasyonu Eğitimde Resmi Belgeler, 2004: s. 17). İlkokul eğitimi dört yıl sürmektedir. Bu süre içerisinde öğrencilerin okuma ve yazma ile temel matematik konularında becerileri arttırılmaktadır.

İlkokulda devlet okulları ve özel okullar bulunmaktadır. Devlet okulları açısından bakıldığında Moskova ve Petersburg gibi büyük şehirlerde verilen eğitim kırsal kesimde verilen eğitimden daha iyi standartlara sahiptir. Daha yüksek standartlarda eğitim veren özel okullarda daha çok büyük şehirlerde hizmet vermektedir (Expatica, 2023). İlkokul, ortaokul ve genel zorunlu eğitim programlarının içeriği federal hükümet tarafından kanunlarla belirlenir. Rusya'da çoğu okulda eğitim aynı kampüs içerisinde 1. sınıftan 11 sınıfa kadar devam etmektedir. Liselerde odak noktası sosyal bilimler, doğa bilimleri ve matematik gibi alanlarda olan okullara bulunmaktadır. Liseler içerisinde Jimnaziler farklı bir konumdadır. Jimnazi genel olarak sosyal statü, asalet ve zenginlik gibi ölçütlerde ön planda olan kişilerin çocuklarının eğitim aldığı kurumlar olarak çağrışım yapmaktadır. Bu okullarda biyoloji, ekoloji, sinerji, filoloji, Rus edebiyatı, retorik ve iktisat gibi dersler temel ve ileri düzey olarak gösterilmektedir (edunews.eurekanet.ru; Akt. Dertli, 2021). Rusya'da yükseköğretimde 4 yıllık lisans eğitimi süresi bulunmaktadır. Lisans eğitimi sonrası 1 yıllık uzmanlık, 2 yıllık yüksek lisans ve en az 4 yıllık doktora programları bulunmaktadır (Gosslugi.ru, 2022).

Arjantin'de eğitimin temel kuralları Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenmiş olsa da hükümet ve kurumlar tarafından paylaşılan bir sorumluluk olarak görülmektedir. Arjantin'de eğitimde dört düzey ve iki farklı sistem vardır: *Başlangıç seviyesi (Educación inicial): Anaokulu, Birincil seviye (Educación primaria): İlköğretim, İkincil seviye (Educación secundaria): Ortaöğretim, Üçüncül seviye (Educación superior): Hem kolej hem de üniversite eğitimi içeren yükseköğretimdir* (Aydoğan, 2020). Arjantin'de 12 yıllık zorunlu eğitim iki farklı seçenek içermektedir: 6 yıllık ilköğretim+6 yıllık ortaöğretim, 7 yıllık ilköğretim+5 yıllık ortaöğretim. Ortaöğretim de ikiye ayrılmıştır: Genel eğitim ya da mesleki eğitim. Ortaöğretim sonunda öğrenciler bir üniversite giriş sınavına girmektedirler. Arjantin'de ilköğretim zorunlu ve ücretsizdir. İlköğretim 6-14 yaş aralığını kapsamaktadır. Okullaşma oranı %94'tür. İlköğretileri bitiren öğrencilere bitirme sertifikası verilmektedir. Ülkede lisans eğitimi ise 1955'den bu yana yalnızca ortaöğretim mezunlarına yöneliktir. Lisans düzeyi; kamu ve özel üniversiteler, üniversite olmayan kuruluşlar, askeri okullardan oluşmaktadır (Aydoğan, 2020).

Eğitim Göstergeleri

Çin'de anaokulu, ilkokul, ortaokul ve lisede toplam 850.000 eğitim kurumu bulunmaktadır. Bu eğitim kurumlarında toplam 250 milyon öğrenci öğrenim görmektedir. 2017 yılı itibari ile Çin'de ilkokula başlama çağındaki çocukların %99.9 oranına yükselmiştir (www.orbisedu.com.tr, 2022) Çin dünyadaki en büyük ölçekli yükseköğretim sistemine sahiptir. Çin'de yükseköğretime kayıtlı öğrenci sayısı yaklaşık 44,3 milyondur ve yükseköğretimde okullaşma oranı 2021 yılında %57,8'e yükselmiştir. Çin'de yükseköğretim mezunu kişi sayısı 240 milyona yaklaşırken işgücünün ortalama eğitim süresi 13,8 yıl olarak belirlenmiştir (www.haber7.com, 2022).

2021 Dünya Üniversite Sıralamasında, ilk binde Avustralya'dan 38 üniversitenin listede olduğu görülmektedir (www.wikipedia.com.tr, 2022). Ülkede yaklaşık 1,3 milyon kişi yükseköğretim kurumlarında, 489.000'i teknik ve ileri eğitim (TAFE) kurumlarında okumaktadır. Avustralya'da eğitimden yararlanan öğrencilerin %61'i Avustralya vatandaşı iken; %70'i uluslararası öğrencilerden oluşur. Yükseköğretimdeki öğrencilerin %28'i uluslararası öğrencilerden oluşmaktadır. 2021'de Avustralya'da, 4.030.717 öğrenci 9.581 okula kaydolmuştur. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 13,3'tür (Australian Bureau of Statistic, 2021).

Rusya'da ilkokul, ortaokul ve genel zorunlu eğitim programlarının içeriği federal hükümet tarafından kanunlarla belirlenir. İlköğretimde bir sınıftaki öğrenci sayısı en çok 18'dir. Ancak kanunla belirlenen sebeplerle bu sayı arttırılabilir (Dertli, 2021). Okuma yazma oranı toplum genelinde % 99 düzeyindedir. Rusya'da 2019 yılı itibari ile 40.823 eğitim kurumu bulunurken bu okullarda toplam 16.565.600 öğrenci eğitim görmektedir. Ortaöğretimde 3.642 eğitim kurumu vardır. Bu kurumlardan mesleki eğitim veren okullarda 543.400 öğrenci, kolej ve liselerde ise 2.576.200 öğrenci eğitim görmektedir (www.smolnarod.ru, 2022). Rusya'da 741 üniversite bulunmaktadır. Bu üniversitelerde 4.161.700 öğrenci eğitim görürken bu öğrencilerin yaklaşık %5'i yabancı uyruklu öğrencilerdir (www.studyinrussia.ru, 2022).

Arjantin'de eğitim düzeyi yüksek ancak nitelikli eğitime erişme oranı oldukça düşüktür. Okuma yazma bilen oranının %98 düzeyine çıktığı Arjantin'de 102 üniversite yer almakta ancak devlet üniversitelerinin sayısının özel üniversitelere göre düşük olduğu görülmektedir. Arjantin'de öğretmen başına düşen öğrenci oranının 2021 yılı için 12,2 olup bu oran kırsal alanlarda kentsel alanlara göre daha düşüktür (10,9). Özel okullarda, ise devlet sektörüne göre daha az öğrenci öğretim görmektedir (11,5) (Argentina Gob, 2021).

Çevre

Araştırmanın çevre boyutu Çin, Avustralya, Rusya ve Arjantin'in eğitim yönetimi uygulamaları coğrafi konum ve eğitimin erişilebilirliği, demografik özellikler ve eğitim felsefesi başlıkları altında incelenmiştir.

Coğrafi Konum ve Eğitimin Erişilebilirliği

Çin yönetim yapılanması açısından 23 eyalet 5 özerk bölge ve 4 merkezi yönetime bağılı belediye ve 2 özel yönetim bölgesinden oluşmaktadır (China ABC, 2019). 9, 6 milyon km² yüzölçümüne ile dünyanın en büyük 4. yüzölçümüne sahiptir. Çin'in nüfusunun 2022 yılı itibariyle 1,411 milyar olarak hesaplanmıştır (BBC, 2023). Yüzölçümü açısından dünyanın en büyük 4. yüzölçümüne sahip olan Çin geniş bir coğrafya ya yayıldığı için farklı iklim özelliklerine ve coğrafi yapıya sahiptir. Ülkenin güneyinde muson iklimi, kuzeybatısında sert kara iklimi görülmektedir. Nüfus sayısı olarak dünyanın en kalabalık ülkesi olan Çin'de aileler tek çocuk sahip olmaya yönlendirilmektedir. Nüfus fazlalığı Çin için en büyük zorluk olarak görünse de ekonomik gücün temel kaynağını oluşturmaktadır (The Economist Intelligence Unit, 2019). Okul öncesinde, örgün ve yaygın eğitiminden birlikte yararlandığı bir yapıda eğitim verilmektedir. Okul öncesi eğitimi aile eğitimi ile beraber verilen farklı uygulamalar mevcuttur. Kırsal kesimlerde ve ekonomik olarak gelişmemiş bölgelerde belirli zaman aralığında eğitim veren sınıflar, hafta sonu eğitimi, eğitim istasyonları, çocuk ziyaret etkinlikleri, evde eğitim ve farklı yaygın eğitim modelleri ile okul öncesindeki eğitim alan öğrenci sayısı arttırılmaya çalışılmaktadır (UNESCO, 2011). 1986'dan uygulanmaya başlayan 9 yıllık zorunlu eğitim politikası ile ilköğretim düzeyinde okullaşmayı %98 in üzerine çıkarmıştır (China Education Annals, 2015; Akt. Zhu ve Chang, 2019).

Avustralya'da okul çağındaki (5-18 yaş) engelli çocukların %89'u okula giderken, bazıları eğitimle ilgili zorluklarla karşılaşmaktadır. 5-18 yaş arası 380.000 engelli çocuk ilkokul veya ortaokula gitmektedir (ABS, 2021). Avustralya'da okul öncesinde erişim oranları büyük şehirlerde %79, kırsalda %56, Avustralya genelinde %78'tir. İlkokul ve Ortaokul erişim oranları ise büyük şehirlerde %74, kırsalda %24, Avustralya genelinde %72'dir (AIHW, 2021).

Rusya dünya üzerinde en geniş topraklara sahip olan ülkedir ve dünyadaki yaşanabilir alanların 1/8'i kapsamaktadır. Rusya'nın 2021 yılı itibari ile nüfusu 145,9 milyon kişidir. Rusya dünyadaki en kalabalık 9. ülkedir. Kuzey Asya'dan başlayıp Doğu Avrupa'ya kadar uzanan toprakları ile Rusya'da 9 farklı saat dilimi ve farklı bölgelerde çok çeşitli çevre ve yer şekilleri bulunmaktadır (Hurriyet, 2022).

Arjantin'de kent ve köylerdeki okullar arasında büyük farklılıklar olduğu görülmektedir. Genel olarak kırsalda eğitim düzeyi düşüktür. 9 milyondan fazla insan hiçbir şekilde eğitim almamıştır. İlköğretim düzeyinde net okullaşma oranına baktığımızda %99'a ulaşmıştır. Ortaöğretim düzeyinde ise net okullaşma oranı %89,5'dir (Argentina Gob, 2021).

Demografik Özellikler

Nüfus sayısı olarak dünyanın en kalabalık ülkesi olan Çin'de aileler tek çocuk sahip olmaya yönlendirilmektedir. Nüfus fazlalığı Çin için en büyük zorluk olarak görünse de ekonomik gücün temel kaynağını oluşturmaktadır (The Economist Intelligence Unit, 2019). 2020 yılından itibaren Çin'de doğum oranlarının azalma eğiliminde olduğu görülmektedir. 65 yaş üstü nüfus oranı 2011 de toplam nüfusun yüzde 9,1 i iken 2021 de bu oran yüzde 14,2 ye yükselmiştir (China-briefing, 2022). Ortalama yaşam süreleri erkeklerde yaklaşık 73 kadınlarda ise yaklaşık 77 olarak hesaplanmıştır. Çin nüfusunun yaklaşık %91 ni Han kökenli Çinliler oluşturmaktadır. Geri klan nüfusla birlikte Çin'de 56 etkin kökene sahip insan yaşamaktadır. (en.people.cn; Akt. Coşkun ve Çelikten, 2020).

Avustralya'da kadın ve erkek nüfusta okuryazar oranı %99'dur. Avustralya'da ilköğretimde 4879 devlet okulu, 1230 katolik okulu olmak üzere 6357 ilkokul kurumu bulunmaktadır. Ortaöğretimde ise 1034 devlet okulu, 303 katolik okul olmak üzere toplam 1409 kurum bulunmaktadır. Avustralya'da ilköğretimde devlet okulunda 1 392 958 öğrenci, katolik okulunda 390 831 öğrenci olmak üzere toplamda 2 015 017 öğrenci bulunmaktadır. Ortaöğretimde ise devlet okulunda 911 321 öğrenci, katolik okulunda 323 080 öğrenci olmak üzere toplam 1 495 858 öğrenci bulunmaktadır (Australian of Bureau Statistic, 2021). Avustralya okullarında 85.316'sı erkek ve 218.224'ü kadın olmak üzere 303.539 tam zamanlı öğretmen görev yapmaktadır. İlkokullarda 156.041, ortaokullarda 147.498 öğretmen bulunmaktadır (Australian Bureau of Statistic, 2021).

Rusya nüfusunun %15,2'si 15 yaş ve altı, %71,8'i 15-65 yaş aralığında ve %13'ü 65 yaş ve üzerindedir. Erkeklerin ortalama yaşam ömrü 59,8 iken kadınların yaş ortalaması 73,2 olarak hesaplanmıştır. Çocuklarda ve yetişkinlerde okuma yazma oranları %99'un üzerindedir (Koçkar, 2019).

Arjantin'de okuryazarlık oranı ülke genelinde yetişkinlerde %91,5, gençlerde ise %97,1'dir. Başlangıç seviyesinde 1 324 529 öğrenci, birincil seviyede 4 683 963 öğrenci, ikincil seviyede ise 3 372 411 öğrenci öğrenimine devam etmektedir. Mesleki eğitim alan öğrenci sayısı 509 134 iken üniversitelerde öğrenimine devam eden öğrenci sayısı 1 527 310'dur (UNESCO, 2022a). 15-19 yaş aralığındakilerin %20'sinden fazlası eğitime kayıt yaptırmamıştır. Erkeklerin %47'si, kızların %44'ü ortaöğretimde mesleki programlara yönelmektedir.

Eğitim Felsefesi

Çin'de eğitimin temelinde sosyalist modernleşmenin oluşturulması, işgücü ve üretimin bütünleşmesi yer almaktadır. Merkezi yönetim öğrencilerin iyi bir vatandaş, toplumsal yapıya uygun ve sosyalist fikirlerle sahip olarak yetişmesini hedeflemektedir. Ayrıca eğitimde ahlaki davranışlara, disipline, hukuka uygun davranışa, milli güvenliğin önemine ve etnik birliğe vurgu yapılmaktadır (UNESCO, 2011).

Avustralya'da okulda görülen eğitim ve öğretimin, ulusal amaçlara ulaşılmasına ve gençlerin Avustralya'nın hem yerel hem de küresel bağlamda sosyal, kültürel ve ekonomik gelişimine katkı sağlamasına yardımcı olacaktır. Avustralya'daki eğitimin temelini ekonominin gerektirdiği yüksek becerileri iyi bir şekilde karşılayacak birey yetiştirmek ve Avustralya vatandaşı olarak haklarını ve sorumluluklarını bilip uygulama becerisi kazandırmak amaçlanır (Yalçınkaya, 1991). Avustralya Parlamentosunda tüm okullardaki tüm öğrencilerin mükemmel bir eğitim alma hakkı vardır, bu da her öğrencinin başarılı olabilmesi, özlemlerini gerçekleştirebilmesi ve şimdi ve gelecekte topluma tam olarak katkıda bulunabilmesi için tam potansiyeline ulaşmasına izin verilmesi, bir öğrencinin eğitiminin kalitesi, öğrencinin yaşadığı yer, ailesinin geliri, okuduğu okul veya kişisel koşulları ile sınırlandırılmaması ve eğitimin kalitesi, bir okulun konumuyla, özellikle de Avustralya'daki bölgesel okullarla sınırlandırılmaması amaçları kabul edilmiştir (Australian Government, 2022).

Rusya Federal Eğitim Yasasına göre eğitimin temel amaçları; ortaöğretimde ve yükseköğretimde tüm vatandaşlara eşitlik sağlamak, ülkenin gelişmesinde eğitimi koşulsuz olarak temel bir öncelik olarak görme, tarihi mirası, doğal zenginlikleri ve sosyal yaşantıları dikkate alarak kişilerin sadece okuryazar değil aynı zamanda toplumun kültürel bir üyesi olmasını sağlamak, öğrenmede medeni hukukun tüm süreçlerde dikkat etmek, eğitim kurumlarında laik niteliklerin ön planda tutmaktır (Federal Yasa, 2013). Ortaöğretimde verilen eğitimde öğrencilerin kişilik özelliklerinin gelişmesi ön plandadır. Bunun için öğrencilerin öğrenme motivasyonunun artırılması, yaratıcılıklarının geliştirilmesi, bireysel öğrenme becerileri kazanmaları, toplumda özgür yaşam tercihi yapabilmeleri, ileri eğitimlere hazırlanmaları ve iş hayatına yönelik kazanım elde etmesi önemsenmektedir (Çelik, 2015).

Arjantin anayasasının üçüncü maddesinde eğitim hakkı; "Eğitim, ulusal bir önceliktir ve adil bir toplum inşa etmek, ulusal egemenlik ve kimliği yeniden tasdik etmek, demokratik vatandaşlığın uygulanmasını derinleştirmek, insan haklarına ve temel özgürlüklere saygı göstermek ve ulusun ekonomik kalkınmasını-toplumu güçlendirmek için bir devlet politikası oluşturur." ibaresi ile düzenlenmiştir. Arjantin'de ekonomik sıkıntılar eğitim ile ilgili sıkıntıların merkezi haline gelmiştir (Aydoğan, 2020). Arjantin'de eğitim sistemine ilişkin kararlar, planlama faaliyetleri, koordinasyon faaliyetleri ve denetim faaliyetleri Eğitim ve Kültür Bakanlığınca yapılmaktadır (Acuner, 1991).

Çıktı

Araştırmanın çıktı boyutu Çin, Avustralya, Rusya ve Arjantin'in eğitim yönetimi uygulamaları okul yöneticilerinin memnuniyeti ve okul yöneticisinin kariyer planlaması başlıkları altında incelenmiştir.

Okul Yöneticilerinin Memnuniyeti

Çin'de okul yöneticilerinin %96'sı genel olarak işlerinden memnun olduklarını (OECD ortalaması %95); %69'u sözleşme şartlarından (maaş dışında) memnun olduklarını (OECD ortalaması %66); %60'ı maaşlarından memnun olduklarını belirtmektedir.

TALIS 2018 raporlarına göre Avustralya'da, okul yöneticilerinin %98'i, genel olarak işlerinden memnun olduklarını belirtmektedir (OECD ortalaması %95). Ayrıca, okul yöneticilerinin %84'ü sözleşmelerinin şartlarından (maaş dışında) memnun olduklarını bildirmektedir (OECD ortalaması %66). Avustralya'da okul yöneticilerinin %74'ü, OECD ortalamasından (%47) daha yüksek olan maaşlarından

memnundur. Avustralya'da, okul yöneticilerinin %41'i, ğretmenlerinin okul politikaları, müfredat ve öğretimle ilgili görevlerin çoğunda önemli bir sorumluluğa sahip olduğunu bildirmektedir (OECD ortalaması %42) (OECD, 2018).

Rusya'da okul yöneticileri %98'i genel olarak işlerinden memnun olduklarını (OECD ortalaması %95); %69'u sözleşme şartlarından (maaş dışında) memnun olduklarını (OECD ortalaması %66); %46'sı maaşlarından memnun olduklarını belirtmektedir (OECD, 2018).

Arjantin'de TALIS 2018 raporuna göre öğretmenlerin genel olarak kıdemi 15 yıldır (OECD ortalaması 16 yıl). İlkokuldaki müdürlerin % 90'ı ve öğretmenlerin %87'si kadındır. Ortaöğretimde ise öğretmenlerin %68'i, müdürlerin %61'i kadındır. İlköğretimdeki ğretmenlerin %76'sının kalıcı bir sözleşmesi vardır ve %70'i tam zamanlı olarak çalışmaktadır. Okul yöneticilerinin %7'si toplumun mesleklerine değer verdiğini düşünmektedir (OECD ortalaması % 36). Okul yöneticilerinin %96'sı işlerinden (OECD ortalaması %90), %61'i maaş dışındaki koşullardan memnun olduklarını bildirmiştir (OECD ortalaması %65). Öğretmenlerin %16'sı ise maaşlarından memnundur (OECD ortalaması %47). Okul yöneticilerinin %70'nden fazlası okulların okul içindeki bütçe tahsisleri, disiplin politikaları ve önlemleri belirleme ve hangi öğrenme materyalinin kullanılacağı konusunda karar verme yetkisine sahip olduğunu bildirmiştir (OECD, 2018).

Okul Yöneticisinin Kariyer Planlaması

Çin'de yöneticilik eğitiminde ilk defa göreve başlayacaklar için yeterli eğitimi, beş yılda bir verilen geliştirme eğitimler ve ileri düzey yönetici eğitimleri olmak üzere üç eğitim türü bulunmaktadır (NCEE, 2018; Yan ve Ehrich, 2009). şangay da ğretmen ve yönetici yetiştirmede kariyer merdiveni uygulanmaktadır. Öğretmenlik kariyer basamakları 13 seviyeden oluşmakta olup yönetici olmak isteyenlerin öğretmenliğin en üst basamağına gelmesi gerekmektedir. Okul yöneticiliğinde de beş basamaklı bir yapı yer almaktadır (Zhang, Ding ve Xu, 2016). Okul yöneticisi olmak için uygun görülen öğretmenlere hizmet içi eğitimler ve ileri yöneticilik eğitimleri verilerek öğretmenlerin liderlik ve yönetici becerileri kazanması sağlanmaktadır Okul yöneticilerinin mesleki standartları ile ilgili eğitim konuları eğitim planlaması, idari yönetim, okul kültürü, ğretmen geliştirme ve evre ile ilişkilerdir (Liang, Kidwai ve Zhang, 2016).

Avustralya'da devlet tarafından kurulan kuruluşun dışında birçok bağımsız kuruluş tarafından hazırlanan çeşitli yönetici yetiştirme programları bulunmaktadır. Okul yöneticisi olmak için genellikle eğitim veya yönetim alanında yüksek lisans derecesi gerekmektedir. Yönetici olmak isteyen öğretmenler, öğretmenlik yeterliliklerine bir yönetim sertifikası eklemelidir (Savaş, 2019).

Rusya'da okul yöneticisi olabilmek için genel şartları taşıyan yönetici adaylarına zorunlu sertifika programı uygulanır. Okul yöneticisinin onaylanması eğitim kurumu kurucu üyelerinin belirlediği şartlar ve prosedürlere göre gerçekleşir. Okul yöneticisinin sadece federal mevzuat ile belirleneceği okullarda yönetici seçimi eğitim yönetimi konusunda yetkili federal devlet birimleri koordineinde gerçekleştirilir. Okul yöneticileri görev ve sorumluluklarını eğitim kurumunun tüzüğünün çizdiği erevde ve oluşturduğu ilkeler doğrultusunda gerçekleştirir (Federal Yasa, 2013). Okul yöneticileri federal hükümet ve eğitim kurumu tüzüğüne uygun olarak okulu yönettikleri sürece görevlerine devam etmektedirler. Okul yöneticiliği için belirli bir kariyer planlaması varlığından söz edilememektedir.

Arjantin'de yüksek lisans ya da doktora yapan okul yöneticisinin maaşları genel olarak lisans mezunu okul yöneticisine göre %60 daha fazladır. Bu durum okul yöneticilerini yüksek lisans ya da doktora eğitimi almaya iten nedenler arasında gösterilmektedir. Aynı zamanda okul yöneticiliğinde geçen başarılı hizmet yılları da okul yöneticiliğine geçişte önemli bir lttr. Öğretmenlerin eğitim yönetimi kursu ve eğitim yönetimi projesinin olması da yöneticilikte aranan şartlardandır (Argantina Gob, 2022).

Tartışma, Sonuç ve neriler

Çalışmada PISA 2018 ve 2020 yılı İnsani Gelişmişlik Endeksi baz alınarak seçilen Çin, Avustralya, Rusya ve Arjantin'in eğitim sistemleri; sistem yaklaşımının girdi, süreç, evre ve çıktı boyutlarıyla ele alınarak detaylı bir şekilde ele alınmış olup Çin'deki eğitim yönetimi sistemleri incelendiğinde eğitimin amaçları, zorunlu eğitime verilen önem, eğitimin yönetiminin bürokratik yapısı, eğitimin yaygınlaştırılması ve eğitim kademelerinin yapılanması açılarından benzerlikler görülmektedir. Çin'in coğrafı açıdan ve nüfus olarak büyük olması eğitimin yerel ve kırsal bölgelere ulaşmasında zorluklara neden olmaktadır. Bu sebeple Çin'de yerel yönetimler eğitime erişim ve finansman açısından önemli görevleri bulunmaktadır. Çin'de

öğretmenlik mesleğine toplumsal açıdan önem verilmektedir. Öğretmenlerin kariyer planlaması bazı eyaletlerde 13 kariyer basamağına ayrılacak şekilde aşamalandırılmıştır. Çin'de eğitim yöneticisi olmak için öğretmenlik mesleğinde belirli süreler çalışmak ve başarılı olmak gerekmektedir. Eğitim yöneticisi seçimi ve eğitimlerine önem verilmektedir. Yönetici eğitimlerinde üniversiteler işbirliği içinde uygulamalı eğitimler verilmekte ve okul gezileri ile yöneticilerinin bakış açıları genişletilmeye çalışılmaktadır. Ayrıca Çin'de okul yöneticilerinin %96'sı genel olarak işlerinden memnun olduklarını belirtmektedir.

Avustralya eğitim yönetimi sistemi incelendiğinde ise okulların devlet okulları ve özel okullar olmak üzere ikiye ayrıldığı görülmektedir. Avustralya'da her bir Avustralya eyaleti ve bölgesi, kendi eğitim sistemini yönetmektedir. Avustralya'da da eğitimin yönetim ve finansmanı Avustralya Hükümeti tarafından karşılanmakta olup eğitime yapılan yatırım OECD ülkelerinin ortalamasının üzerindedir. Avustralya'da yıllık eğitim süresi 200 iş gününden az olmamak şeklindedir. Okul program ve müfredatları Avustralya'da eyaletler tarafından geliştirilmekte olup zorunlu eğitim süresi 10 yıldır. Eğitim sistemi kademeleri okul öncesi, ilköğretim, ortaokul, ortaöğretim yükseköğretim şeklindedir. Avustralya'da öğretmen olabilmek için en az dört yıllık üniversite eğitiminin yanı sıra mesleki çalışmalar ve uygulamalı eğitimde de başarılı olmak gerekmektedir. Avustralya'da okul yöneticisi yetiştirmek için 1992 yılından beri etkin olan pek çok konsey ve liderlik merkezi kurulmuş olup bu merkezler aktif olarak okul yöneticilerine eğitimler verilmektedir. Aynı zamanda okul yöneticisi olabilmek için pek çok eyalette yüksek lisans şartı aranmakta olup Avustralya'daki mevcut okul yöneticilerinin %98'i işinden memnundur.

Rusya eğitim yönetimi sistemi incelendiğinde temel anlamda okuma yazma oranlarının yükseltilmesine ve zorunlu eğitime önem verildiği görülmektedir. Zorunlu eğitim süreci tamamlandığında ise isteyen kişilerin yükseköğretim mezunu olabilmeleri için gerekli imkanlar sunulmaktadır. Rusya'da üniversitelerin kaynak yaratmak için öğrencilerden ücret talep etmesine ve bu amaçla yabancı öğrencilerin kabulüne yönelik kolaylaştırıcı politikaları bulunmaktadır. Rusya'da kamu ve özel olsun büyükşehirlerde daha nitelikli eğitimin verildiği görülmektedir. Okul öncesi eğitimde Rusya'da çocukların 18 aylık olmasından itibaren hem bakım hem eğitim verildiği kuruluşların yaygın olduğu ve özendirildiği görülmektedir. Rusya'da öğretmenlik cazip bir meslek olmayıp toplumsal açıdan alt düzeyde tercih edilen bir meslek durumundadır ve bu durum öğretmenlerin niteliğini olumsuz etkilemektedir. Rusya'da okul yöneticilerinin %98'i genel olarak işlerinden memnun olduklarını belirtmektedir.

Arjantin'in eğitim yönetim sistemi incelendiğinde Çin, Avustralya ve Rusya ile benzer eğitim felsefelerinin olduğu görülmektedir: Sistemin istediği ekonomi-eğitim ilişkisini doğru kurmak, herkese eğitim hakkı tanımak, bireyin niteliklerini geliştirmek, demokratik ve laik bir toplumsal yaşama bireyleri hazırlamak olarak sıralanabilir. Arjantin'de eğitimde dört düzey ve iki farklı sistem vardır: *Başlangıç seviyesi (Educación inicial): Anaokulu, Birincil seviye (Educación primaria): İlköğretim, İkinci seviye (Educación secundaria): Orta öğretim, Üçüncül seviye (Educación superior): Hem kolej hem de üniversite eğitimi içeren yükseköğretimdir.* Arjantin'de de eğitimin yönetim ve finansmanı devlet tarafından karşılanmaktadır. Arjantin'de öğretmen olabilmek için öğretmenler, escuela yani öğretmen üniversitelerinden eğitim almaktadır. Yerel yetkililerin onaylamasından sonra öğretmen olarak görev alınır. Arjantin'de okul yöneticiliği bir uzmanlık mesleği olarak görülmekte olup eğitim yönetimi kursu ve eğitim yönetimi projesi olmayan bir öğretmen okul yöneticisi olamamaktadır.

Çin, Avustralya, Rusya ve Arjantin Eğitim Yönetimi Sistemlerinin, farklı yapılarda oluştuğu ve değişik süreçlerden geçerek bugünkü hallerini aldıkları anlaşılmaktadır. Çin, Avustralya, Rusya ve Arjantin'in eyaletlerden oluşması; bu ülkelerde eğitim yönetimi sistemlerinde merkezi yapının yanı sıra her eyalet ve bölge kendi eğitim sistemi ile de yönetilmesini sağlamıştır. Eğitimin amaçları açısından incelendiğinde ülkelerin ortak amacının hem yerel hem de küresel bağlamda sosyal, kültürel ve ekonomik gelişimine katkı sağlama, ekonominin gerektirdiği yüksek becerileri iyi bir şekilde karşılayacak birey yetiştirmek ve haklarını ve sorumluluklarını bilip uygulama becerisi kazandırma olduğu anlaşılmaktadır.

Etik Beyan

"Çin, Avustralya, Rusya ve Arjantin Eğitim Yönetimi Sistemlerinin Karşılaştırılması" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Yazarların çalışmadaki katkı oranları eşittir.

Çatışma Beyanı

Çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması söz konusu değildir.

Kaynakça

- Acuner, A.M.(1991). Arjantin ve Türk Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırılması. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakülteleri Dergisi*, 6(2), 155-169.
- Ahi, B. ve Kildan, O.(2013). Comparative analysis of early childhood education in Australia and Turkey. *3rd World Conference on Learning, Teaching and Educational Leadership*.
- Akyol, B. ve Yeşilbaş Özenc, Y. (2023). *Karşılaştırılmal eğitim yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Arastaman, G. (2021). Karşılaştırılmal ve uluslararası eğitim. Ankara: Pegem Akademi.
- Australian Institute of Health and Welfare. (2022). <https://www.aihw.gov.au/reports/australias-health/rural-and-remote-health> adresinden 21.04.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Altınbaş, G. ve Yeşiltepe, M. (2016). Karşılaştırılmal Öğretmen Yetiştirme. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, Özel Sayı, 225-250.
- Argentina Gob. (2022). <https://www.argentina.gob.ar/educacion/evaluacion-e-informacion-educativa/indicadores> adresinden 21.04.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Ataman, O. ve Adıgüzel, A. (2019). Türkiye ve Avustralya Öğretmen Yetiştirme Sistemleri ve Akreditasyon Modellerinin Karşılaştırılmal İncelenmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 12(2), 678-700.
- Australian Bureau of Statistic. (2012). *2012 Year Book Australia*.
- Australian Bureau of Statistic.(2021). <https://www.abs.gov.au/statistics/people/education> adresinden 21.04.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Australian Government (2022). <https://www.ag.gov.au/rights-and-protections/human-rights-and-anti-discrimination/human-rights-scrutiny/public-sector-guidance-sheets/right-education#:~:text=1.,human%20rights%20and%20fundamental%20freedoms>. adresinden 21.04.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Aydınalp, A. (2011). *Almanya, Danimarka, Birleşik Krallık, Avustralya, Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye'de Yükseköğretim Programlarında Kalite Güvencesi Ve Akreditasyon Süreci*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aydoğan, R. (2020). *Karşılaştırılmal Eğitim: Dünya Ülkelerinden Örneklerle*(Ed. Adil Türkoğlu) Anı yayıncılık: Ankara.
- Bacı, S. ve Wu, H. (2011). Çin Halk Cumhuriyetinde Yükseköğretim Sisteminin Reformu ve Gelişimi. *Uluslararası Yükseköğretim Kongresi: Yeni Yönelişler ve Sorunlar (UYK-2011)*, 3, 1867-1875. İstanbul.
- BBC. (2023). Çin'in nüfusu 1961'den bu yana ilk kez azaldı. <https://www.bbc.com/turkce/articles/c8935qxp4vvo> adresinden 10.03.2023 erişilmiştir.
- Bolat, Y.(2016). Türkiye, Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Avustralya Fransa, İngiltere Ve Japonya'da Mesleki Ve Teknik Eğitime Öğretmen Yetiştirme. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*,2(3), 39-72.
- Bodrova, E. ve Yudina, E. (2018). Early childhood education in the Russian Federation. In *Handbook of International Perspectives on Early Childhood Education* (pp. 59-69). Routledge.
- Bullough, R. V. (2014). Recalling 40 years of teacher education in the USA: A personal essay. *Journal of Education for Teaching*, 40(5), 474-491.
- Cemaloğlu, N. ve Gülcan, M. G. (2018). *Kuramdan Uygulamaya Okul Yönetimi*. 1. b. Ankara: Pegem Akademi.
- China-briefing (2022). China Demographic Trends – What the Latest Data Says. <https://www.china-briefing.com/news/china-demographic-trends2021-what-the-latest-data-says/> adresinden 05.04.2023 tarihinde erişilmiştir..
- China ABC (2019). <http://english.gov.cn/archive/chinaabc/> adresinden 23.04.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Chu, H. ve Yang, H. (2009). *Towards Principal Professionalization*. Shanghai, China: Shanghai Education Publishing House.
- Coşkun, B. ve Çelikten, M. (2020). Çin Halk Cumhuriyeti Eğitim Sistemi. *Uluslararası Toplum Araştırma Dergisi*, 15(24), 2982-3011.
- Cramer, J.F. ve Browne, G.S. (1982). *Çağdaş Eğitim Millî Eğitim Sistemleri Üzerine Bir İnceleme*. (Çev. F. Oğuzkan) İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.
- Cruickshank, D. R., Jenkins, D. B. ve Metcalf, K. K. (2009). *The act of teaching* (5th Ed.). New York, NY: McGraw-Hill Companies, Inc.
- Çelik, N. (2015). *Türkiye ve Rusya Federasyonu Ortaöğretim İngilizce Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Çelik, S. (2017). Tarihsel Süreçte Rus Eğitim Sistemi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12(6), 155-178.
- Çetin, K. ve Yalçın, M. (2003). *Millî Eğitim Bakanlığı yönetici eğitimi programlarının değerlendirilmesi*, 21. yüzyıl eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesi sempozyumu, 16-17 Mayıs, 2002, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- Day, C. ve Bakioğlu, A. (1996). *Development and disenchantment in the professional lives of headteachers*. In I. Goodson and A. Hargreaves (eds), *Teachers' Professional Lives* (London: The Falmer Press), pp. 123–139.

- Dertli, A. (2021). *Türkiye, Rusya ve Kanada Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*.(Yüksek Lisans Tezi). Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- EDB, (Education Bureau), (2008). Teacher Training & Qualifications, <http://www.edb.gov.hk/en/teacher/qualificationtrainingdevelopment/qualification/teacher-training-qualifications/index.html>,
- Ergün, M. (2009). *Eğitim felsefesi* (2. Bakı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Eskioğlu, I.(2007). *Türkiye İle Kanada, Norveç, Abd, Avustralya Ve Avusturya Yükseköğretim Sistemleri İçinde Lisansüstü Müzik Eğitimi Programlarının Karşılaştırılması*.(Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Expatica (2023). The education system in Russia. <https://www.expatica.com/ru/education/children-education/the-education-system-inrussia104072/#:~:text=Education%20in%20Russia%20is%20divided%20of%20secondary%20education> adresinden 22.05.2023 tarihinde erişilmiştir
- Federal Yasa (2013). *Rusya Federasyonu'nda Eğitim Yasası*. 1 Eylül 2013. https://www.gosuslugi.ru/situation/obtain_education/education_system_in_Russia.
<https://www.haber7.com/dunya/haber/3223319-cinde-universite-ogrencisi-sayisi-240-milyona-ulasti>
<https://orbisedu.com.tr/yurtdisinda-universite/cin/cin-halk-cumhuriyeti-egitim-sistemi/>
https://smolnarod.ru/v_rossii/mrak-kolichestvo-shkol-v-rossii-umenshilos-a-uchenikov-stalo-bolshe/ adresinden 10.05.2022 tarihinde erişilmiştir.
- <https://studyinrussia.ru/tr/why-russia/russian-education-in-figures/> adresinden 11.06.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Hurriyet, (2022). Rusya nüfusu 2022! Rusya'nın nüfusu kaç? <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/rusya-nufusu-2022-rusyanin-nufusu-kac-42010429> adresinden 12.05.2022 tarihinde erişilmiştir.
- İnsani Gelişmişlik Endeksi. (2020). https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0nsani_Geli%C5%9Fme_Endeksi%27ne_g%C3%B6re_%C3%BClkeler_listesi adresinden 14.04.2022 tarihinde erişilmiştir.
- King, E. (1979). *Other Schools and Ours Comparative Studies For Today*. London: Holt.
- Koçkar, R. (2019). *Rusya 'da Eğitim Sistemi ve Açık ve Uzaktan Öğrenme'nin (AUÖ) Başlangıcından 2019 Yılına Kadar Gelişimi*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Kremer-Hayon, L. ve Fessler, D. (1992) The inner world of school headteachers: reflections on career life stages. *International Review of Education*, 38 (1), 35–45.
- Liang, X., Kidwai, H. ve Zhang, M. (2016). *How Shanghai does it: Insights and lessons from the highest-ranking education system in the world*. Washington, DC: World Bank. doi:10.1596/978-1-4648-0790-9.
- Liu, H., Liu, C., Chang, F. ve Loyalka, P. (2016). Implementation of teacher training in China and its policy implications. *China & World Economy*, 24(3), 86-104.
- Lofstedt, J. (1984). Educational planning and administration in China. *Comparative Education*, 20(1), 57-71.
- Marmoah, S., Roslan, R., Chaeroh, M., Elita, D. ve Fauziah, M. (2021). The Comparison of Education System in Australia and Indonesia. *Jurnal Pendidikan Indonesia (JPI)*, 784-796.
- Memmedova Telci, A. (2018). *Rusya eğitim sistemi*. Ali Balcı (Ed.) Karşılaştırmalı eğitim sistemleri içinde (ss. 789-804). Ankara: Pegem Akademi.
- MOE. (2010). Notice from the Ministry of Education and Ministry of Finance of the Implementation of the National Training Plan for Primary and Secondary Education Teachers. Ministry of Education and Ministry of Finance, Government of China.
- NCEE (2018). <http://ncee.org/what-we-do/center-on-international-educationbenchmarking/top-performing-countries/shanghai-china/shanghai-china-teacher-and-principalquality/> adresinden 11.07.2022 tarihinde erişilmiştir.
- OECD. (2016). *Education In China A Snapshot*, <https://www.oecd.org/china/Education-in-China-a-snapshot.pdf>.
- OECD (2018). https://www.oecd.org/education/talis/TALIS2018TR_ISCED1_CN_ABA.pdf adresinden 21.04.2022 tarihinde erişilmiştir.
- PISA.(2018).https://tr.wikipedia.org/wiki/Uluslararası_%C4%B1_%C3%96%27Ferenci_De%27Ferlendirme_Program%C4%B1 adresinden 14.04.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Romero, C. ve Krichesky, G. (2019). Eldirector escolar en Argentina: Un actor clave pero (aún) invisible. Un estudio sobre las normas, condiciones laborales y formación de los directores escolares de escuelas públicas. *Archivos Analíticos de Políticas Educativas*, 27(1),10(4), 1-29.
- Rusya Federasyonu Eğitimde Resmi Belgeler (2004). *Moskova: Özel eğitim C*, Rusça eğitimi, Moskova.
- Savaş, G. (2019). Okul Yöneticisi Yetiştirmede Dünyadaki Eğilimler Ve Türkiye İçin Öneriler. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi*.
- Şevçenko, D. A. (2013) *İstoriya stanovleniya i razvitiya rñka vshego professionalnogo obrazovaniya v Rossii*, <https://www.cfin.ru/press/practical/2013-06/01.shtml>
- Şişman, M. (2020). *Eğitimde Mükemmellik Arayışı* (Etkili Okullar). 5. b. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Tekin, U. ve Odabaşı, B. (2014). *Eğitimde Program Geliştirme*. Konya: Çizgi Kitapevi Yayınları.
- Telci, A. M. (2009). *Rusya eğitim sistemi*. A. Balcı (Ed.), Karşılaştırmalı eğitim sistemleri içinde (s. 487-498). Ankara: Pegem Akademi.
- The Economist Intelligence Unit (2019). China. <http://country.eiu.com/china> adresinden 28.01.2022 tarihinde erişilmiştir.

- The Government of Hong Kong Special Administrative Region. (2015). Fact Sheets. GovHK: <http://www.gov.hk/en/about/abouthk/factsheets/> adresinden 15.07.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Tunç, B., Özsoy, S. ve Ünal, I. (2010). *Eğitim Bilimlerinin Ontolojik Temelleri*. Ankara: Tan Yayınları.
- UNESCO. (2011). *World data on education* (7th Edition). (IBE/2011/CP/WDE/II) Geneva: UNESCO/International Bureau of Education.
- UNESCO. (2022a). <http://stats.uis.unesco.org/unesco/> adresinden 13.12.2022 tarihinde erişilmiştir.
- UNESCO. (2022b) The financing of education in China. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000384391> adresinden 10.05.2023 tarihinde erişilmiştir.
- Valeeva, R. A. ve Gafurov, I. R. (2017). Initial Teacher Education in Russia: Connecting Theory, Practise and Research. *European Journal of Teacher Education*, 40:3, 342-360.
- Wang, W. (2014). Decomposing inequality in compulsory education finance in China: 1998-2008. *Public Finance and Management*, 14(4).
- Yalçınkaya, M. (1991). Avustralya Eğitim Sistemi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. Yan, W. ve Ehrich, L. (2009) Principal preparation and training: a look at China and its issues. *International Journal of Educational Management*, 23(1), 51-64.
- Yan, W. ve Ehrich, L. C., (2009). Principal preparation and training: a look at China and its issues. *International Journal of Educational Management*, 23(1), 51-64.
- Zhang, M., Ding, X. ve Xu, J. (2016). *Developing Shanghai's teachers*. Washington, DC: National Center on Education and the Economy.
- Zhu, N. ve Chang, L. (2019). Education and parenting in China. School systems, parent behavior, and academic achievement: An international perspective, 15-28.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin yayıncılık.
- Yin, R. K. (1981). The case study as a serious research strategy. *Knowledge*, 3(1), 97-114.

EXTENDED ABSTRACT

Within the scope of this research, education management practices in China, Australia, Russia and Argentina are discussed within the framework of the system approach. PISA 2018 results and 2020 Human Development Index were determined as criteria in the selection of countries. According to the Human Development Index of China, it ranks 85th among 189 countries and is seen to be in the high human development class. Looking at the results of PISA 2018, China ranked 1st in science, mathematics and reading tests, leaving behind 78 countries. Australia is ranked 8th out of 189 countries and is in the very high human development class. When the PISA 2018 results are analyzed, it was ranked 30th among 79 countries in mathematics, 18th among 79 countries in science and 17th among 78 countries in reading. Russia, another country to be examined, ranks 52nd among 189 countries and is in the very high human development class. When the PISA 2018 results are analyzed, it was 31st among 79 countries in mathematics, 34th among 79 countries in science and 32nd among 78 countries in reading. Argentina, on the other hand, ranks 46th out of 189 countries and is in the very high human development class. When the PISA 2018 results are analyzed, it ranks 72nd among 79 countries in mathematics, 66th among 79 countries in science and 64th among 78 countries in reading. The research was carried out in accordance with the holistic multiple case research design from the qualitative research method. Document analysis, one of the qualitative data collection methods, was used to obtain the data. According to the criteria of the system approach used in the research, countries; education financing, teacher and administrator selection, training and education management strategy; country's demographic, geographical features, education philosophy and education model; country's education system and education indicators process; satisfaction of school administrators and career planning are discussed under the output category. In line with the data obtained from the research, the education systems of China, Australia, Russia and Argentina were compared in the input, process, environment and output dimensions of the system approach, and similarities and differences were revealed. When Chinese education management systems are examined, it is seen that compulsory education is given importance and education management has a bureaucratic structure. In China, the teaching profession is given social importance. Teachers' career planning is staggered in some states into 13 career steps. In order to be an education manager in China, it is necessary to work for a certain period of time and be successful in the teaching profession. Emphasis is placed on the selection and training of educational administrators. When the Australian education management system is examined, it is seen that schools are divided into two as public schools and private schools. In Australia, each Australian state and territory administers its own education system. Although the management and financing of education in Australia is covered by the Australian Government, the investment in education is almost four times that in Turkey. Annual training period in Australia is not less than 200 working days. School programs and curricula are developed by the states in Australia and the compulsory education period is 10 years. Education system levels are pre-school, primary school,

secondary school, secondary education higher education. In order to become a teacher in Australia, it is necessary to be successful in vocational studies and practical training as well as at least four years of university education. Many councils and leadership centers that have been active since 1992 to train school administrators in Australia have been established and these centers actively provide training to school administrators. At the same time, many states require a master's degree in order to become a school administrator, and 98% of current school administrators in Australia are satisfied with their jobs. When Russian education management systems are examined, it is seen that importance is given to increasing literacy rates and compulsory education. Teaching in Russia is not an attractive profession, it is a profession that is preferred at a low level in terms of society, and this situation negatively affects the quality of teachers. In Russia, where school administrators are chosen among teachers and 98% of school administrators state that they are generally satisfied with their jobs. When the education management system of Argentina is examined, it is seen that there are educational philosophies similar to those of China, Australia and Russia: It can be listed as establishing the right economy-education relationship, giving everyone the right to education, improving the qualifications of the individual, and preparing individuals for a democratic and secular social life. There are four levels and two different systems of education in Argentina: Elementary level (Educación inicial): Kindergarten, Primary level (Educación primaria): Primary education, Second level (Educación secundaria): Secondary education, Tertiary level (Educación superior): Both college and higher education, which includes university education. In Argentina, the management and financing of education is covered by the state. In order to become a teacher in Argentina, teachers receive training from escuela, or teacher universities. After the approval of the local authorities, he is appointed as a teacher. In Argentina, school management is seen as a profession of expertise, and a teacher who does not have an educational administration course and an educational administration project cannot be a school administrator. It has been understood that the Educational Management Systems of China, Australia, Russia and Argentina have formed in different structures and have taken their present form by going through different processes. The fact that China, Australia, Russia and Argentina are made up of states has ensured that each state and region is managed with its own education system, as well as the central structure in education management systems in these countries. When examined in terms of the purposes of education, it is understood that the common purpose of the countries is to contribute to the social, cultural and economic development both in the local and global context, to raise individuals who will meet the high skills required by the economy, and to gain the ability to know and apply their rights and responsibilities.